

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

**Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та
фітодизайну
проф. Олена КОЛЕСНІЧЕНКО**

_____”_____ 2025 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Проектні пропозиції щодо ландшафтно-планувальної
організації рекреаційної території в смт. Чорнухи, Лубенського району,
Полтавської області»**

Спеціальність 206 – Садово-паркове господарство

Гарант освітньої програми

кандидат с.-г. наук, доцент

_____ Олесь ПІХАЛО

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи

кандидат біол. наук, доцент

_____ Ірина СИДОРЕНКО

Виконала

_____ Владислава ТАРАН

Київ-2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
ландшафтної архітектури та фітодизайну
_____ проф. Олена КОЛЕСНИЧЕНКО
« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студентці
Таран Владиславі Юріївні

Спеціальність _____ 206 – Садово-паркове господарство _____

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи Проектні пропозиції щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території в смт. Чорнухи, Лубенського району, Полтавської області

затверджена наказом ректора НУБіП України від «11» листопада 2024 р. № 2020 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 03.06.2024

Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: натурне обстеження об'єкту, картографічні матеріали, фотофіксація, обміри території, літературні джерела, інтернет-джерела

Перелік питань, які потрібно розробити:

- проаналізувати теоретичні особливості та практичні підходи до проектування рекреаційної території;
- здійснити натурне обстеження даної території та провести її передпроектний аналіз;
- розробити проектні пропозиції щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території;
- опрацювати складові елементи благоустрою та наповнення простору функціональними об'єктами;
- візуалізувати запропоновані рішення та підготувати графічні матеріали.

Перелік графічних документів: ситуаційний план, опорний план, схема функціонального зонування, генеральний план, план-схема маршрутів руху територією об'єкту, візуалізації прийнятих рішень

Дата видачі завдання: «11» листопада 2024 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____ доц., к.б.н. Ірина СИДОРЕНКО

Завдання прийняла до виконання _____ Владислава ТАРАН

РЕФЕРАТ

Дипломний проект надруковано на 65 сторінках, він містить 43 ілюстрації, 3 таблиці, для написання роботи використано 33 літературних джерела.

У цій роботі розглядаються аспекти організації рекреаційних територій, зокрема досвід створення схожих просторів, принципи ландшафтного дизайну, розташування та організація об'єктів інфраструктури, їх функціональне призначення, архітектурні рішення, а також урахування потреб різних соціальних груп для створення комфортного середовища для відпочинку і різних видів діяльності. Особлива увага приділялася врахуванню потреб різних соціальних груп, щоб забезпечити відповідність парку потребам мешканців та відвідувачів різного віку та інтересів. Такий підхід сприяв створенню комфортного та безпечного середовища для відпочинку, розваг та активного дозвілля.

Майбутня рекреаційна територія займає площу 5 гектар. Під час аналізу ландшафтно-планувальної організації, територію було поділено на зони, із врахуванням особливостей та потреб кожної із запропонованих зон.

Було проведено передпроектний аналіз території, на основі якого розроблено проектні пропозиції щодо створення рекреаційної зони в смт. Чорнухи Полтавської області.

Результатом роботи стала розробка проектних пропозицій, що включає планувальну структуру території та її елементів, які включають наступні зони: вхідну, адміністративну, прогулянкову, спортивну та релаксу. Особливу увагу приділено зручності та естетичній привабливості території, враховуючи природні особливості Полтавської області.

Ключові слова: проектні пропозиції, рекреаційна територія, ландшафт, планувальна організація, зонування, благоустрій.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ В МІСЬКИХ ЗОНАХ РЕКРЕАЦІЇ	9
РОЗДІЛ 2 ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ	14
2.1. Загальна характеристика об'єкту проектування	14
2.2. Природні умови району досліджень	16
2.3. Аналіз сучасного стану території	18
РОЗДІЛ 3 ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ТЕРИТОРІЇ	24
3.1. Концепція створення рекреаційної території	24
3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту	26
3.3. Проектні пропозиції щодо об'ємно-просторової організації на території об'єкту	35
3.4. Композиція насадження території об'єкту	38
РОЗДІЛ 4 ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ТЕРИТОРІЇ	42
4.1. Елементи благоустрою території	42
4.2. Освітлення території	48
4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі	52
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Тенденції сучасності вимагають повного переосмислення зелених природніх зон у життєдіяльності людини. Тепер в умовах розвитку населених пунктів, особливо селищ міського типу, все більше уваги набуває питання облаштування рекреаційних територій. Адже ці території, як простори відпочинку, мають не лише естетичний фактор, а й сприяють формуванню гармонійного середовища проживання, яке має вагоме значення для психологічного та фізичного стану людини.

Одним із таких проектів, який має природний і просторовий потенціал для створення якісного рекреаційного середовища є територія у смт. Чорнухи, Полтавської області. Проте наразі існуючий стан зелених зон знаходиться в незадовільному стані. Тому дуже актуальним постає завдання - розробити сучасні та функціональні проєктні пропозиції з урахуванням місцевих особливостей, потреб жителів селища та екологічних умов. Облаштування цієї території у смт. Чорнухах має потенціал у створенні гармонійного простору для дозвілля, прогулянок та активного проведення часу мешканців селища.

Актуальність теми пов'язана з сучасними умовами сьогодення, коли екологічна ситуація продовжує ускладнюватися, а процеси урбанізації набирають обертів, виникає нагальна потреба у формуванні зручних і доступних рекреаційних зон для населення. Це особливо актуально для малих населених пунктів, де наявні природні ресурси можуть бути використані значно ефективніше. Вчасна розробка ландшафтно-планувальних рішень створить не тільки комфортний простір для відпочинку та дозвілля місцевих жителів, а й сприятиме розвитку туризму та формуванню позитивного іміджу селища. Тема дипломної роботи є надзвичайно актуальною, оскільки вона поєднує завдання благоустрою, збереження довкілля та задоволення соціальних потреб жителів селища Чорнухи, Полтавської області.

Об'єктом дослідження є територія в смт. Чорнухи, Лубенського району, Полтавської області.

Предметом дослідження є розробка проектних пропозиції щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території в смт. Чорнухи, з урахуванням існуючих умов, потреб населення селища та сучасних тенденцій у сфері ландшафтного дизайну.

Мета і завдання дослідження. Дана кваліфікаційна бакалаврська робота спрямована на формування ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території.

Для реалізації поставленої мети були виокремлені наступні задачі:

- проаналізувати теоретичні особливості та практичні підходи до проектування рекреаційної території;
- здійснити натурне обстеження даної території та провести її передпроектний аналіз;
- розробити проектні пропозиції щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території;
- опрацювати складові елементи благоустрою та наповнення простору функціональними об'єктами;
- візуалізувати запропоновані рішення та підготувати графічні матеріали.

Методи дослідження. Під час проведення досліджень було застосовано комплекс методів, що охоплюють загальнонаукові, емпіричні і спеціалізовані підходи. До загальнонаукових методів належать описовий, аналітичний, метод систематизації та узагальнення, які дозволили структурувати дану теоретичну базу. На емпіричному рівні були використані спостереження, вимірювання на місцевості, фотографування та опитування мешканців селища, що дало змогу отримати актуальну інформацію про стан території та потреби громади. До спеціальних методів включали використання ландшафтної графіки та програмних графічних редакторів. У проектній частині дослідження активно використовувались сучасні

програмні засоби: ArchiCAD 26 - для створення просторових моделей і креслень, а також допоміжні програми такі як AutoCAD і Photoshop.

Основні положення, що винесені на захист, розкривають:

- досвід і особливості створення рекреаційних територій;
- результати натурного обстеження ділянки та виконаного передпроектного аналізу із врахуванням природно-кліматичних і просторових особливостей;
- функціональне зонування території;
- проблеми просторової організації досліджуваної ділянки та альтернативи їх покращення з урахуванням екологічних і соціальних чинників;
- комплексні рішення необхідних елементів благоустрою, зокрема щодо малих архітектурних форм, освітлення, зон для відпочинку та руху;
- композиційні прийоми при створенні насаджень, що забезпечують візуальну цілісність, функціональність та естетичну привабливість даного простору.

Практичне значення результатів. Практичне значення даної бакалаврської кваліфікаційної роботи полягає у розробці проектних пропозицій щодо створення рекреаційної території.

Структура і обсяг роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається з двох основних частин: пояснювальної записки та графічної частини. Пояснювальна записка складається з 65 сторінок комп'ютерного тексту, і містить вступ, 4 розділи, висновки, список використаних джерел з 33 найменувань, 43 рисунки і 3 таблиці.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ В МІСЬКИХ ЗОНАХ РЕКРЕАЦІЇ

Рекреаційні території, як правило, роблять тісний зв'язок між людиною та природою, які підкріплюються архітектурним плануванням. Ці території несуть в собі ціль функціонально показати необхідність відпочинку для жителів міста: як фізично, так і психологічно. Організація рекреації стала надзвичайно ваговою частиною містобудівного планування та соціального розвитку, які призводять до значного покращення умов середовища для населення міста [20].

Рекреаційні території нерідко містять у собі частково або повністю неупорядковані зелені простори, які мають велике значення для формування сприятливого середовища для відпочинку. Доглянутість усіх природних елементів, таких як газони, дерева, водойми та ландшафтні композиції, прямо впливає на комфорт користувачів [7]. Водночас для збереження екологічної рівноваги та біорізноманіття важливою є діяльність людини у цьому рекреаційному просторі [14, 21].

Ефективність використання рекреаційних територій визначається не лише екологічним станом довкілля, а й соціальними потребами населення. Серед основних критеріїв якості таких зон виділяють: природну привабливість, просторову та транспортну доступність, а також екологічну цінність території.

Сучасна концепція організації рекреації в місті фокусується на створення багатофункціональних зон для дозвілля, які будуть відповідати вимогам різних вікових та соціальних груп населення. Пріоритетним напрямком розвитку є перетворення існуючих природних зон у доступні місця для активного й пасивного відпочинку, з поєднанням естетики та практичного використання [1, 14].

Сучасна наука трактує рекреацію в межах постмодерністської теорії як більше ніж просто відпочинок - це форма самовираження, реалізації особистісного

потенціалу та соціальної взаємодії. У теперішніх умовах рекреація включає широкий спектр активностей: фізичні навантаження на свіжому повітрі, практики усвідомленості, творче самовираження через мистецтво, а також відмову від електронних пристроїв для психологічного розвантаження.

Зросла й потреба в альтернативних формах дозвілля, серед них популярності набирають стрітворкаут, екстремальні види спорту, велосипедні мандрівки, мотузкові маршрути та спеціалізовані майданчики для скейтбордингу. У зв'язку з цим на територіях міських рекреацій активно облаштовуються зони для фізичної активності [12].

У випадку, якщо в межах рекреаційної території є водойма, спектр можливостей значно розширюється: створюються пляжі, дитячі водні атракціони, місця для човнових прогулянок, станції прокату SUP-дошок та катамаранів. Крім активного відпочинку на воді, важливу роль відіграють і зони для пасивного релаксу: прокладені пішохідні доріжки, майданчики для пікніків, оглядові платформи, а також спокійні алеї з лавами, де можна відволіктися від міської метушні, насолодитися природою та відновити душевну рівновагу [11]. Додатково, такі території часто обладнують спеціальними інформаційними табличками про флору і фауну, що сприяє екологічній освіті відвідувачів і підвищенню їхньої свідомості щодо збереження навколишнього середовища.

Чудовим прикладом довершеної рекреаційної зони є парк «Наталка», що розташований у межах Оболонського району столиці України. Цей парк вдало демонструє ефективне поєднання природного середовища з комфортним урбаністичним простором. Це не просто місце для дозвілля, а багатофункціональний простір, який задовольняє потреби різних соціальних груп: дітей, молоді, людей середнього віку та старшого покоління [20].

Озеленена територія вздовж набережної Дніпра була переосмислена та реконструйована з урахуванням сучасних підходів до просторового планування. Її загальна площа становить понад 20 гектарів. Ключовими аспектами при плануванні

простору було збереження природних компонентів, адаптація середовища під запити мешканців міста, а також забезпечення доступності для маломобільних груп населення.

Парк поділено на декілька тематичних секторів, кожен з яких має своє функціональне навантаження. Однією з ключових особливостей є прогулянкові маршрути, які з'єднують різні частини парку, сприяючи комфортному пересуванню.

У структурі парку виділено прогулянкові маршрути, які облаштовані біговими та велосипедними доріжками (рис. 1.1).

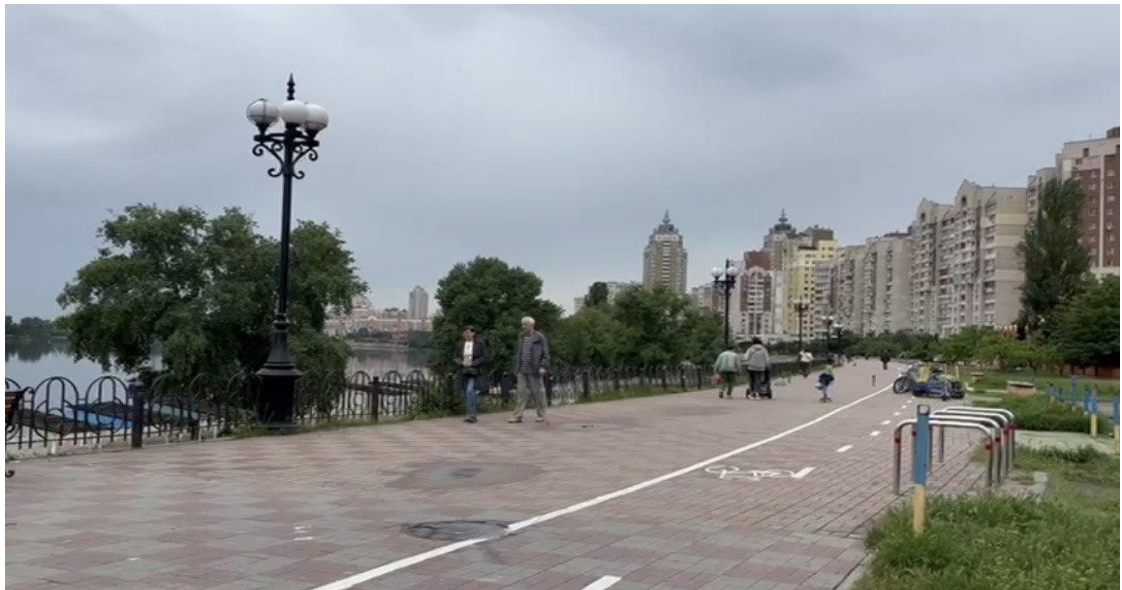


Рис. 1.1. Прогулянкова доріжка (фото автора)

Зони активного відпочинку, які обладнані майданчиками для спорту, вуличними тренажерами та сучасними ігровими елементами, з безпечним покриттям та тіньовими навісами (рис. 1.2).



Рис. 1.2. Ігровий дитячий майданчик (фото автора)

Місця спокійного дозвілля, серед яких – лави під деревами, оглядові майданчики, зони для пікніків і читання (рис. 1.3).



Рис. 1.3. Зони відпочинку (фото автора)

Природоорієнтована частина із збереженими зеленими насадженнями, де мінімізоване втручання у ландшафт (рис. 1.4).



Рис. 1.4. Загальний вигляд території парку «Наталка» (фото автора)

З моменту відкриття оновленої території парк «Наталка» став місцем соціальної інтеграції. Простір активно використовується для організації культурних подій, спортивних змагань, тематичних ярмарок. Його просторове середовище сприяє зміцненню соціальних зв'язків, створюючи умови для безпечного та якісного проведення часу на свіжому повітрі.

Крім рекреаційної функції, парк виконує екологічну роль. Зелена зона сприяє очищенню повітря, зниженню міського шуму, поглинанню дощових вод та регуляції мікроклімату в межах міської забудови. Біорізноманіття підтримується завдяки наявності різноманітних видів дерев, кущів та трав'яного покриву.

Висновки:

Використання рекреаційних територій має враховувати як екологічний стан довкілля, так і соціальні потреби населення прилеглих пунктів. Якість рекреації подібних територій визначається: природною привабливістю, транспортною доступністю, комфортною ландшафтною та просторовою організацією. Має враховувати функціональність, естетичність та задовольняти потреби різних вікових та соціальних груп населення.

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕДПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

2.1. Загальна характеристика об'єкту проектування

Запроектована рекреаційна територія розташована в смт. Чорнухах, Лубенського району, Полтавської області. Згідно з правовим статусом, дана територія земельної ділянки знаходиться у розпорядженні комунальної форми власності [8]. У просторовій структурі території вона сформована як окрема функціональна зона із загальною площею близько 5,0 га (рис. 2.1). Ділянка має прямокутну конфігурацію, що є сприятливою для функціонального зонування та композиційної організації простору.

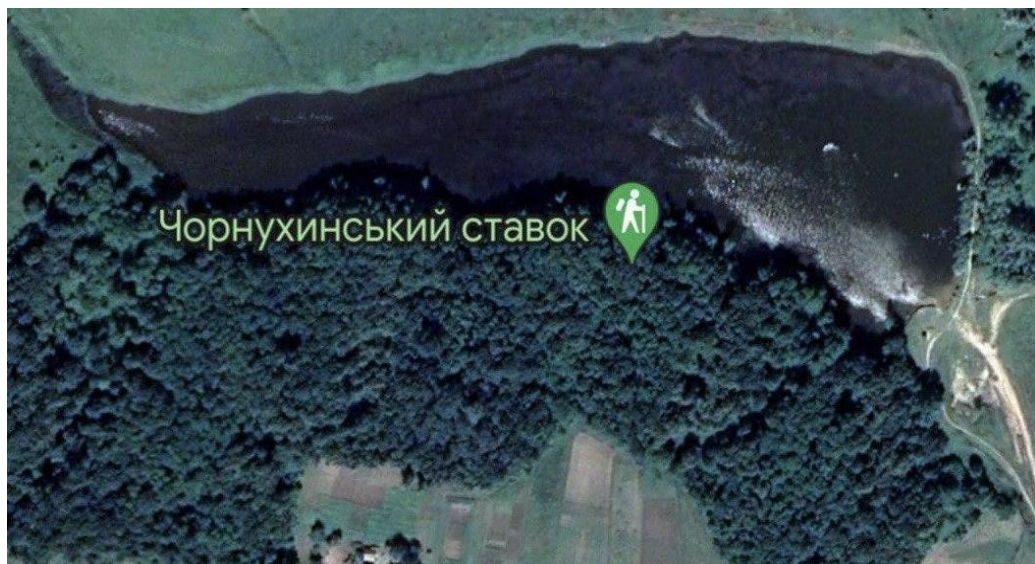


Рис. 2.1. Супутниковий знімок території [31]

З трьох сторін територія межує з лісовим масивом, що створює природний бар'єр від шуму, а також сприяє формуванню мікроклімату, комфортного для відпочинку. У межах ділянки розташований ставок площею орієнтовно 2,0 га,

який є важливим ландшафтно-декоративним і екологічним елементом даного середовища. Центральна частина ділянки зайнята ставком, який розміщений у найнижчій топографічній точці. Від водойми рельєф піднімається у південному, південно-східному та південно-західному напрямках, що формує природні схили [10].

Рослинний покрив представлений різноманітними формами кущових порід та віковими деревами, що мають високу ландшафтну цінність і мають бути збережені та інтегровані в загальну композицію території. Це створює можливість для поєднання природної рослинності з архітектурно-планувальними рішеннями, не порушуючи характеру місцевості. На момент обстеження інженерні комунікації на ділянці відсутні. Територія має значний потенціал для створення повноцінного рекреаційного простору, який відповідатиме потребам громади у відпочинку, оздоровленні та дозвіллі/

Історична довідка. Селище Чорнухи розташоване серед мальовничих краєвидів Полтавщини, яке оточують ліси, поля та спокійна річка Многа. Природні ресурси цієї місцевості охоплюють родовища глини, піску, а також родючі ґрунти, які створюють сприятливі умови для розвитку сільського господарства. Завдяки цьому інтенсивно розвивається аграрний сектор: вирощуються різноманітні зернові культури, овочі та ягоди, що забезпечує стабільне виробництво сільськогосподарської продукції.

Чорнухи відзначаються сприятливою екологічною ситуацією: чисте повітря та спокійна атмосфера роблять селище комфортним як для проживання, так і для відпочинку. Окрім природних багатств, Чорнухи мають глибоке історичне коріння, перші згадки про поселення сягають XIII століття. З 1648 року селище було сотенним містечком Лубенського полку, а з 1971 року отримало статус селища міського типу. До 2020 року Чорнухи залишалися адміністративним центром однойменного району, однак унаслідок проведеної адміністративно-територіальної реформи район ліквідували, і селище увійшло до

складу Лубенського району. Станом на 2023 рік чисельність населення селища становила близько 2,5 тисяч осіб [8].

Смт. Чорнухи наразі відомі як батьківщина видатного українського мислителя, поета і педагога Григорія Савовича Сковороди, який народився тут у 1722 році. У селищі зараз діє музей, присвячений його життю та творчості, а також збережено меморіальні об'єкти, що нагадують про його життя та родину [8].

Сьогодні Чорнухи є адміністративним центром однойменної громади, де зберігається спадщина, поєднана з природною красою і спокоєм.

2.2. Природні умови району досліджень

Смт. Чорнухи знаходиться в межах лісостепової зони, що характеризується помірно континентальним кліматом, типовим для центральних регіонів Лівобережної України. Даний клімат території сприяє створенню комфортного середовища для рекреаційної діяльності протягом більшої частини року.

Клімат району проєктування відзначається помірною вологістю, відносно м'якою зимою та теплим, місцями навіть спекотним літом. Середньорічна температура повітря коливається в межах $+7,5-8,2^{\circ}\text{C}$. Січень, як правило, має температуру близько -6°C , тоді як у липні середні показники досягають $+19-20^{\circ}\text{C}$. Безморозний період на цій території триває від 160 до 170 діб, що забезпечує сприятливі умови для використання відкритих просторів та зростання багаторічних декоративних культур [10].

Річна сума опадів становить 500-600 мм, причому переважна їх частина (понад 50%) випадає на весняно-літній період. Взимку на даній території утворюється стійкий сніговий покрив товщиною 15-25 см, який зазвичай формується у другій половині грудня та розтає наприкінці березня [10].

Серед кліматичних ризиків, що мають негативний вплив на дану територію, можна виокремити: інтенсивні зливи з грозами, короткочасні періоди засухи, а також льодові явища, включаючи ожеледь та формування льодової кірки. Періоди сильного вітру й різкі температурні коливання у міжсезоння також є характерними для даного регіону проектування. У окремі роки спостерігаються пилові бурі та не притаманні для сезону весняні похолодання(заморозки), що можуть негативно позначатися на тривалості та стабільності вегетаційного періоду.

За агрокліматичними характеристиками, селище міського типу Чорнухи належить до вологого, теплого району, із сумою активних температур вище $+10^{\circ}\text{C}$ у межах $2500-2700^{\circ}$. Це дає змогу добору багатого рослинного складу, включаючи ті види, які водночас потребують тепла й демонструють високу стійкість до зимових температур [10].

Ґрунтовий покрив даної ділянки сформований переважно з опідзолених чорноземів і темно-сірих лісових ґрунтів, які відзначаються високою природною родючістю. Такий ґрунтовий склад на території є оптимальним для вирощування декоративних дерев, кущів, газонних трав і квіткових культур. Рослинність характеризується поєднанням лісових масивів, луків та чагарників. На території проектування зустрічаються вікові дерева та різноманітні кущові породи, що сприяє ефективному облаштуванню та формуванню рекреаційних зон.

Водні ресурси запроєктованої території представлені штучним ставком, який розташований у центрі даної ділянки. Саме його присутність має визначальний вплив на формування просторової моделі об'єкта, ставок створює не лише візуальний акцент, а й впливає на мікрокліматичні умови. У теплу пору року дана водойма сприяє підвищенню локальної вологості повітря, покращенню теплообміну та формуванню комфортного середовища для відпочинку. Крім того, ставок має високу естетичну цінність, виступаючи головним домінантом у ландшафтній композиції та прекрасною зоною для водних і прибережних

рекреаційних активностей.

Отже, природно-кліматичні та географічні умови селища міського типу Чорнухи створюють сприятливу базу для планування і практичної реалізації даного ландшафтного проєкту. Поєднання помірно-континентального клімату, достатньої зволоженості, тривалого безморозного періоду та високої суми активних температур забезпечують оптимальні умови для росту широкого асортименту декоративних культур. Родючі ґрунти значно підвищують ефективність озеленення, а наявність ставка дозволяє інтегрувати водні об'єкти як головні композиційні й мікрокліматичні елементи. Природно сформований рельєф з перепадами висот, оточення лісового масиву та значна екологічна цінність території роблять її перспективною для створення сучасного рекреаційного простору з підвищеним рівнем естетичної привабливості.

2.3. Аналіз сучасного стану території

Для визначення основних характеристик та потенціалу ділянки було здійснено передпроектний аналіз, що включав оцінку рельєфу, рослинного покриву, стану даної водойми, просторової структури та впливу оточуючих елементів на територію. Особливу увагу приділено наявним зеленим насадженням, рівню їх збереження та екологічному стану. У процесі проєктування враховано існуючі дерева та кущі, збереження яких є пріоритетом. Запроектована територія займає площу 5 гектар та належить до категорії малих рекреаційних об'єктів (рис. 2.2).



Рис. 2.2. Загальний вигляд ділянки (фото автора)

Опорний план території наведено в Додатку А, рис. А.1.

Територія частково оточена горбистою місцевістю з перепадами висот близько 10 метрів, що додає рельєфній композиції виразності. У центрі розташований ставок, який є головною домінантою як для формування мікроклімату, так і для композиційного простору (рис. 2.3 - 2.4).



Рис. 2.3. Загальний вигляд на територію озера зі сторони головного входу:
а) південну частину ділянки, б) північну частину ділянки (фото автора)



Рис. 2.4. Загальний вигляд на територію озера: а)західну частину ділянки, б)східну частину ділянки (фото автора)

Мікроклімат ділянки формується завдяки добрій провітрюваності та наявності водного дзеркала, що сприяє повноцінному зволоженню повітря в теплий період. Схили з південної та південно-західної сторони створюють природне затінення в другій половині дня, що знижує перегрів території в літній період. Водночас розміщення водойми у пониженні рельєфу може створювати умови для накопичення холодного повітря, що підвищує ризик утворення поверхневих заморозків навесні та восени.

Згідно з проведеним ландшафтно-композиційним аналізом, приблизно 80-85% площі займають відкриті простори, що мають добрий потенціал для організації зон активного та пасивного відпочинку. Решта території включає напіввідкриті ділянки, сформовані окремими деревними групами та схилами, які можна використати для створення пейзажних переходів, оглядових точок або ландшафтних акцентів.

У рамках передпроектного аналізу було розроблено план-схему композиційно-ландшафтного аналізу в результаті якого встановлення просторові

якості території та виділено їх три типи: відкриті, напіввідкриті і закриті простори (рис. 2.5).

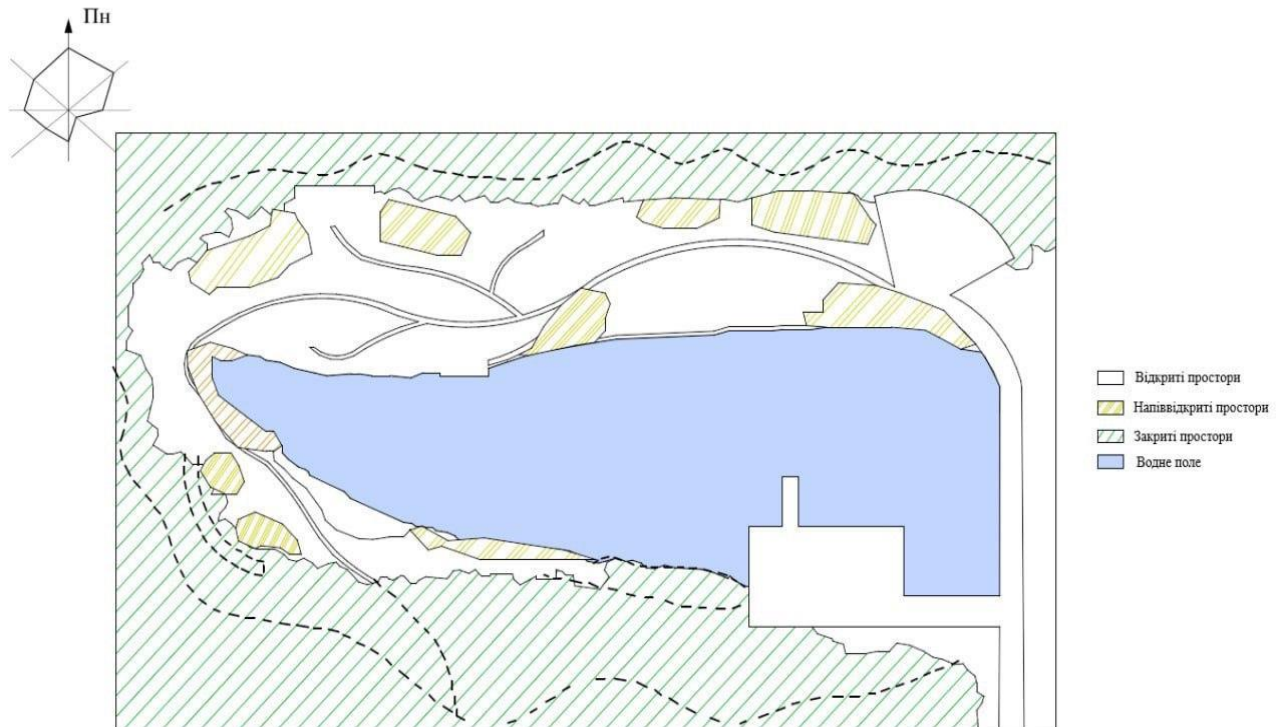


Рис. 2.5. Просторові якості ландшафтної території (розроблено автором)

Переважну частину ділянки 70% - займають відкриті зони, які характеризуються вільним оглядом, відсутністю щільної рослинності та добрим природним освітленням. Такі простори є оптимальними для розміщення зон активного відпочинку, відкритих галявин та майданчиків для дозвілля.

Напіввідкриті зони охоплюють орієнтовно 10% площі, вони сформовані за рахунок поєднання відкритого рельєфу з елементами середньої висоти (окремі дерева, групи кущів), які частково обмежують видимість. Ці простори доцільно використовувати для створення затишних куточків для спокійного відпочинку або прогулянкових маршрутів.

Приблизно 20 % займають закриті простори, які сформовані щільними зеленими масивами та рельєфними особливостями. Вони створюють щільну візуальну ізоляцію.

Різноманітність рівнів відкритості дозволяє ефективно зонувати територію відповідно до функціонального призначення, забезпечуючи при цьому природну рівновагу між ландшафтом і потребами користувачів.

Ключовим елементом ландшафтної структури даної досліджуваної території є ставок, розташований у центральній частині ділянки (рис. 2.3). Рівень води даної водойми коливається залежно від сезону: у весняний період спостерігається максимальне наповнення, у літні місяці (особливо серпні) рівень знижується, а в осінній період поступово відновлюється. Така динаміка формує життєво важливий мікрокліматичний ефект.

Горбистий рельєф із перепадами висот створює враження відкритості та природної панорами, що посилює естетичне сприйняття місцевості. Найкращі видові точки розкриваються із східної частини даної ділянки, звідки відкриваються перспективні краєвиди на ставок та протилежні схили.

На території виявлено деревні насадження, серед яких переважають верба біла (*Salix alba* L.) близько 10 екземплярів, сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.) 10 штук, береза повисла (*Betula pendula* Roth) 8 штук та клен гостролистий (*Acer platanoides* L.) 5 штук. Дерев зростають переважно вздовж берегової лінії водойми, розміщені нерегулярно, без чіткої структури. Орієнтовний вік більшості дерев становить приблизно 40-50 років. За результатами нашого обстеження встановлено, що фітосанітарний стан насаджень оцінюється як задовільний.

У процесі проєктування потрібно виконати санітарне розчищення даної території від надмірної кількості чагарників і самосіву, а також провести вибіркоче видалення окремих дерев, що негативно впливають на просторову структуру або перешкоджають реалізації запланованих функціональних рішень. Усі життєздатні та естетично цінні екземпляри деревних порід доцільно зберегти та гармонійно включити в майбутню нашу ландшафтну композицію.

На даний момент елементи благоустрою на даній території відсутні. Проте

ділянка має функціональну доступність, вона може бути легко підключена до інженерних мереж селища Чорнухи, зокрема водопостачання, електроенергії та газопостачання.

Висновки:

У результаті проведеного аналізу встановлено, що запроєктована територія належить до комунальної форми власності та займає площу близько 5 га. Центральною домінантою є ставок природного походження, який має важливе ландшафтне, мікрокліматичне та композиційне значення для майбутньої території.

Рельєф території переважно хвилясто-рівнинний із перепадами висот до 10 метрів, що створює передумови для перспективних видових рішень та формування багаторівневого простору. Рослинність представлена переважно трав'яним покривом та лісовим масивом по краях території. Їхній загальний стан задовільний, однак територія потребує санітарного очищення від зайвої чагарникової рослинності та вибіркового видалення окремих екземплярів дерев.

На даній ділянці відсутні чітке функціональне зонування, інженерні елементи благоустрою та просторово-планувальна структура, що свідчить про необхідність та доцільність нашого проєктного втручання. Запропоноване облаштування території дозволить реалізувати її рекреаційний потенціал та створити комфортне середовище для відпочинку мешканців смт. Чорнухи.

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ТЕРИТОРІЇ

3.1. Концепція створення рекреаційної території

Ідея створення рекреаційного простору в смт. Чорнухи ґрунтується на формуванні гармонійного, багатофункціонального ландшафту, який поєднує активний і пасивний відпочинок. Даний проєкт має на меті перетворити нинішню маловиразну ділянку зі ставком на публічний зелений простір нового покоління, що стане осередком для взаємодії людей, природи та культурного життя громади.

Основним архітектурно-планувальним наміром є створення рекреаційного комплексу з акцентом на екологічність, доступність і оригінальність. У межах концепції формування рекреаційної території в смт. Чорнухи важливим принципом виступає функціональне зонування. Простір організовується з урахуванням потреб різних вікових і соціальних груп, передбачаючи як активні, так і пасивні форми відпочинку.

Запропоновані активні форми відпочинку:

- спортивні майданчики (ігрові та для індивідуальних занять спортом)
- велодоріжки
- активні розваги на воді (катамарани, водні гірки)
- дитячі ігрові зони з інтерактивними елементами

Пасивні форми відпочинку:

- місця для індивідуального відпочинку (гамаки, місця для читання з wi-fi зонами, зелені кабінети)
- видові майданчики для тихого відпочинку та споглядання

Важливою складовою стане зона для проведення культурно-видовищних заходів (виставок, концертів, майстер-класів), що сприятимуть соціальній

інтеграції та підтримці місцевої культурної активності.

Композиційна логіка простору базується на існуючому природному рельєфі. Центральним елементом стане ставок, навколо якого формуватиметься панорамна структура та видові розкриття.

Для удосконалення композиції насаджень передбачається використання багаторічних декоративних рослин, злакових культур і тематичних композицій. Особлива увага приділяється гармонії із природним середовищем, застосовуватимуться природні матеріали, зокрема дерево, гравій, натуральний камінь. Асортимент рослин пропонується обрати виключно з місцевих видів на основі фітоценотичного принципу.

Інклюзивність території забезпечуватиметься створенням доступної інфраструктури: пандусів, тактильних доріжок, інформаційних вказівників, що дозволить безперешкодно користуватись простором людям з інвалідністю, літнім відвідувачам та батькам із дітьми.

Щоб забезпечити комфортну експлуатацію парку у вечірній та нічний час, передбачено систему сучасного освітлення на базі енергоощадних технологій, зокрема світильників на сонячних батареях. Установлення камер відеоспостереження підвищить рівень безпеки.

Окрему увагу приділено створенню умов для розвитку культурного життя громади: у просторі відбуватимуться фестивалі, локальні ярмарки, виставки художніх робіт та кінопокази. Це підвищить туристичну привабливість селища, сприятиме підтримці регіональної самобутності та залученню молоді.

Таким чином, концепція створення рекреаційної території в селищі Чорнухи передбачає не лише озеленення й благоустрій, а і створення нового типу простору на основі інтерактивності, відкритості, безпечності, культурної насиченості, адаптованого до екологічних і соціальних викликів сучасності.

3.2. Функціональне зонування та планувальна організація території об'єкту

Визначена для розробки проектних пропозицій, рекреаційна територія, на даний час має високу природну привабливість, що привертає до неї цікавість багатьох відпочиваючих. Проте, на даний час, територія при наявній транспортній доступності зі сторони селища немає своєї функціональної організації та чіткої планувальної структури. Досвід облаштування подібних територій вказує на необхідність чіткої організації та спеціального облаштування зон для різних видів відпочинку. Чітке зонування та розташування в кожній зоні відповідних елементів благоустрою покращить інфраструктуру даної території та надасть можливість більш функціонального використання.

З метою забезпечення комфортного перебування різних груп користувачів та ефективного просторового розподілу функцій, запропоновано виділення основних зон, спрямованих на організацію різних видів дозвілля. У ході функціональної організації території запропоновано виділити наступні зони: вхідну, адміністративну, прогулянкову, спортивну та зону релаксу (рис 3.1).

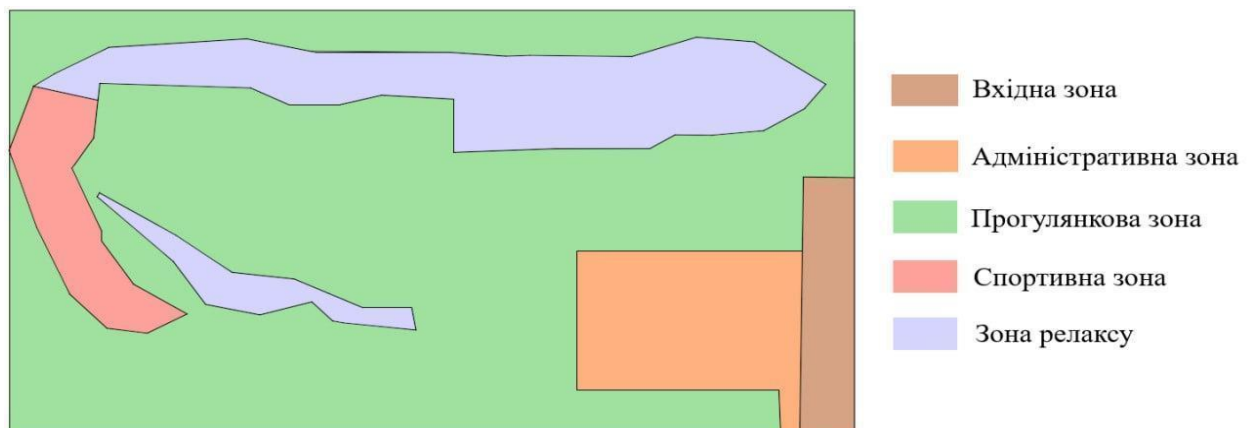


Рис. 3.1. Функціональне зонування території (розроблено автором)

Враховуючи природну складову та запропоновані функціональні зони для організації території маємо врахувати і психоемоційний ефект від перебування в

різних зонах рекреаційної території (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Психоемоційний ефект від перебування в окремих зонах рекреаційної території

Зона території	Очікуваний психоемоційний ефект
Спортивна зона	Мотивація, зосередженість, азарт, бадьорість, активність, прагнення до самовдосконалення
Зона видовищ	Естетичне задоволення, натхнення, включення в подію
Прогулянкова зона	Спокій, затишок, гармонія з природою
Зона відпочинку	Розслаблення, умиротворення, внутрішня гармонія
Зона обслуговування	Комфорт, зручність, відчуття завершеності перебування
При вході	Захоплення, передчуття нових вражень, легкість

Планувальна структура майбутнього парку базується на гармонійному поєднанні природного середовища та функціонального просторового наповнення. Архітектурно-планувальне рішення передбачає організацію алей, доріжок і велосипедних маршрутів відповідно до природного рельєфу та кліматичних особливостей. Усі компоненти композиції розміщуються з урахуванням природних зон освітлення, провітрюваності та особливостей ландшафту (рис.3.2).

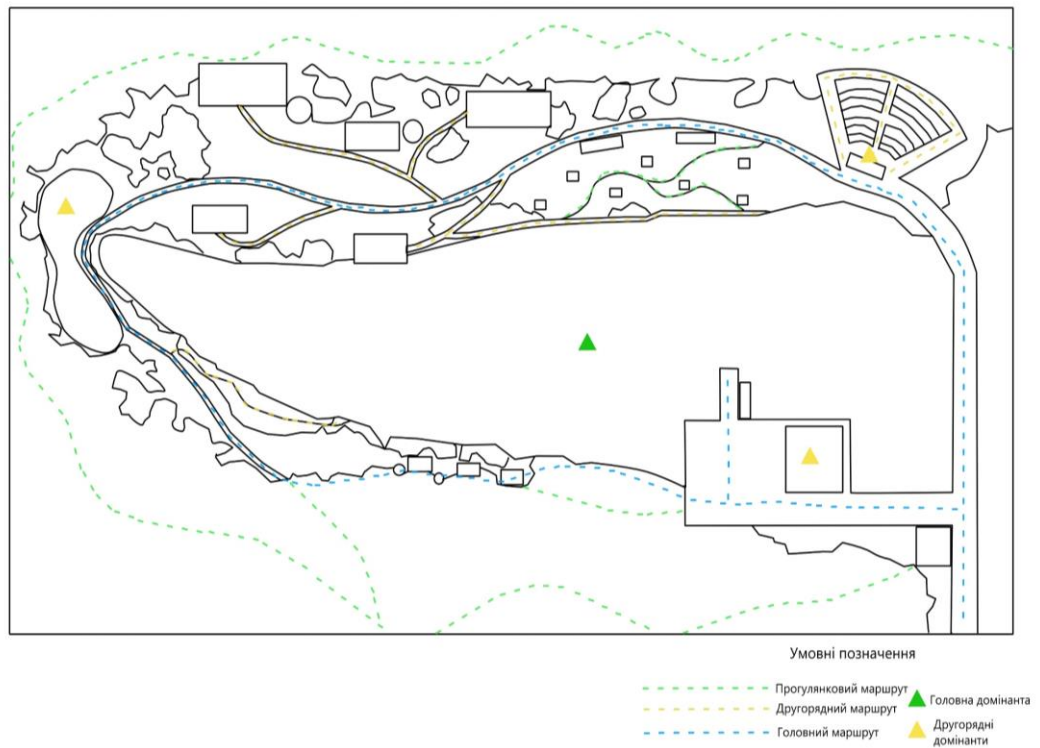


Рис. 3.2. Основні маршрути руху територією (розроблено автором)

У межах парку, що проєктується, передбачено створення кількох типів маршрутів: головного (алеї), другорядної та додаткових доріжок прогулянкового характеру. Основна алея функціонуватиме як центральна комунікаційна вісь - вона буде з'єднувати вхідну зону з амфітеатром, після цього перейде в другорядну яка поступово проведе далі по всій території.

Другорядні та додаткові доріжки формують розгалужену мережу, яка дозволяє вільно переміщатися між окремими зонами, відкриваючи доступ до відокремлених ділянок для спокійного відпочинку, мальовничих панорамних видів та природних локацій навколо водойми. Частина маршрутів прокладена з урахуванням природного рельєфу та існуючих дерев, що забезпечує максимальну інтеграцію в природне середовище.

Запроєктована мережа шляхів формує логічну схему пересування, сприяє орієнтації на території та створює варіативність маршрутів залежно від бажань і потреб відвідувачів.

Веломаршрут проходитиме як вздовж головної алеї, так і через зелені насадження, рекреаційні та видові зони, дозволяючи відвідувачам зручно досліджувати територію, не заважаючи пішоходам.

Особливістю планування є логічне поєднання велодоріжки з іншими функціональними маршрутами, включаючи доступ до прокату велосипедів, зону активного відпочинку, пляж, кафе та сервісні об'єкти. У місцях перетину пішохідних і велосипедних шляхів запроектовані маркування та розмежувальні елементи, що гарантують безпечну взаємодію між усіма групами користувачів.

На основі зонування, запропонованих планувальної структури та елементів благоустрою проведено розрахунок балансу запроектованої рекреаційної території. Баланс території земельної ділянки з елементами благоустрою наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Баланс території земельної ділянки за елементами благоустрою

Баланс території			
№ з/п	Назва елемента	Запроектовані площі	
		м ²	%
1	Будівлі та споруди	0	0
2	Дороги та доріжки	550	1,1
3	Водні поверхні	12500	25,0
4	Декоративні насадження	36950,0	73,9
	дерева	15000	30,0
	кущі	2500	5,0
	газони	19450	38,9
	Разом:	50000	100

Характеристика основних зон рекреаційної території наведена за результатами розробки генерального плану (Додаток Б, рис. Б.1)

У південній частині розташована вхідна зона, яка є ключовою у формуванні першого враження від парку. Саме звідси починається головна алея, що веде до видовищної зони з відкритою сценою у формі амфітеатру, обрамленою кленами для шумоізоляції та формування камерного простору (рис. 3.3).



Рис. 3.3. Центральна алея (розроблено автором)

Паралельно до рельєфної лінії водойми в північно-східній частині запроєктованої території передбачається прогулянкова зона, що гармонійно інтегрується в природний ландшафт. Передбачено встановлення лав для відпочинку, альтанок та великих гамаків, які нададуть змогу відвідувачам комфортно розслабитися просто неба, насолоджуючись краєвидами. Ця зона створена для неспішних прогулянок, читання, споглядання природи й стане осередком спокою та релаксації серед природного оточення. Ввечері вона набуває особливої приємної атмосфери завдяки приглушеному ландшафтному освітленню [16, 17].

Крім декоративної функції, водойма буде використовуватись для організації активного дозвілля. У зоні безпосереднього контакту з водою

передбачено дерев'яний пірс, що слугуватиме оглядовим майданчиком і місцем для розміщення катамаранів. Доповненням стане запроєктований пляж з піщаним покриттям, який включатиме зони для засмаги, відпочинку та купання, що дасть можливість повноцінного відпочинку біля води.

Доріжки ведуть до зони із невеликими будиночками для арендування з метою короткотермінового відпочинку, які доповнюють загальну функціональну структуру парку (рис. 3.4). Розміщені серед дерев та декоративних насаджень, ці об'єкти формують комфортне середовище для усамітнення, релаксу та відновлення сил в умовах природного ландшафту.



Рис. 3.4. Вигляд будинків для аренди (розроблено автором)

Кожен будиночок проектується як екологічна мікроспорода, з максимальною інтеграцією у навколишнє середовище. Вони матимуть мінімальний архітектурний слід, включаючи терасу, зону відпочинку та можливість ночівлі. Усі вони будуть оснащеними сонячними панелями та автономною системою водопостачання, що відповідає принципам сталого розвитку.

Будинки мають між собою просторову відстань, що гарантує приватність і тишу, а також створює мережу затишних камерних просторів, які можуть використовуватись як для індивідуального перебування, так і для організованого сімейного чи групового відпочинку.

На північно-західній частині території знаходиться дитяча зона, яка проєктується з урахуванням вимог безпеки та вікових особливостей. На майданчику буде розміщено сучасне обладнання для дітей різного віку. Для створення затінку застосовується висока деревна рослинність, а декоративні кущі та ароматні культури формуватимуть естетичне середовище. Гумове покриття буде обрано з урахуванням потреб дітей (щільне, м'яке, безпечне для активних ігор босоніж) (рис. 3.5).



Рис. 3.5. Дитячий майданчик (розроблено автором)

Поряд з дитячим майданчиком передбачається облаштування мотузкового парку, який стане одним із найбільш динамічних і привабливих об'єктів для молоді, сімей з дітьми та любителів екстремальних активностей. Його планується розмістити в зоні з наявними деревами, які створюють природну основу для монтажу конструкцій і водночас слугують природним затіненням для учасників (рис. 3.6).

Конструкції включатимуть мотузкові мости, сітки для лазіння, баланси та підвісні платформи, закріплені на дерев'яних опорах. Для безпеки учасників усі траси будуть обладнані страхувальною системою, а перед початком проходження передбачено інструктаж і прокат спорядження.



Рис. 3.6. Приклад мотузкового парку [18]

У південно-західній частині запроєктованої території, безпосередньо біля водойми, передбачається пляжна зона з зонтиками, яка стане осередком літнього дозвілля та релаксу. Її облаштування базується на врахуванні природного берега та забезпеченні зручного доступу до води. Пляж буде поділений на дві функціональні частини: відкриту зону з піщаним покриттям для засмагання та місце для купання із поступовим заходом у воду, яке обладнується для безпечного користування дітьми й дорослими (рис. 3.7).



Рис. 3.7. Пляжна зона (розроблено автором)

Покриття в зоні барбекю буде виконане з екологічно чистих матеріалів – дерев'яного настилу або бруківки з перехідними трав'яними ділянками. Простір навколо доповнюється нічним освітленням, декоративними кущами та вітрозахисними екранами з живоплоту, що створить атмосферу затишку, приватності та гармонії з природою.

Неподалік, у логістично зручному місці, розташована зона обслуговування, що включає в себе кафе, фуд-корт під відкритим небом та місця для відпочинку. Вона забезпечуватиме відвідувачів напоями, стравами швидкого приготування та стане своєрідним осередком неформального спілкування (рис 3.8).



Рис. 3.8. Зона обслуговування (розроблено автором)

Для підвищення мобільності відвідувачів території та популяризації екологічних видів транспорту даним проектом передбачено організацію пункту прокату велосипедів. Пункт прокату буде розташований у зоні обслуговування, неподалік головного входу, що дозволить забезпечити зручний старт маршрутів по всій території. В асортименті передбачено велосипеди для дорослих і дітей,

що зробить прокат доступним для сімейного користування. Крім того, планується включення велосипедів з електропідтримкою для людей з обмеженою фізичною витривалістю. Прокатний пункт оснащуватиметься касою, зоною очікування, технічним обслуговуванням та зарядкою для електровелосипедів.

Територією передбачено прокладання кільцевої велосипедної доріжки, яка охоплює основні функціональні зони парку, забезпечуючи зручний, безпечний та безперервний рух для відвідувачів на велосипедах. Вона служитиме не лише засобом пересування, а й частиною рекреаційної інфраструктури, спрямованої на популяризацію активного способу життя та екологічно чистого транспорту.

Для ефективного використання даної водойми, проектом передбачено організацію пункту прокату катамаранів. Цей функціональний елемент стане важливою частиною зони активного відпочинку й сприятиме формуванню багатоформатного простору дозвілля.

Прокат катамаранів буде розташований у прибережній частині ставка, з безпечним доступом до води та зручним спуском для посадки. Територія буде оснащена дерев'яним пірсом, а також засобами рятувального призначення (жилетами, кругами, вогнегасниками).

3.3. Проектні пропозиції щодо об'ємно-просторової організації на території об'єкту

Варто зазначити, що об'ємно-просторове рішення є визначальним аспектом ландшафтного проектування, оскільки саме воно забезпечує функціональну зручність, емоційну насиченість і візуальну виразність території. У даному проекті територія організована на основі концепції плавного переходу між відкритими, напіввідкритими та закритими просторами, з урахуванням специфіки природного рельєфу, наявної водойми, озеленення та особливостей

мікроклімату Полтавщини.

Ділянка, на якій розташовується запроєктована рекреаційна територія, має горбистий рельєф із пониженням у центральній частині, де знаходиться ставок. Саме цей природний перепад висот став ключовим чинником у формуванні вертикальної композиції простору.

Організація простору на даній рекреаційній території передбачає створення різнопланових пейзажних сцен та забезпечення візуальної цілісності між окремими зонами ділянки (Додаток Б, табл.Б.1) (рис. 3.9).

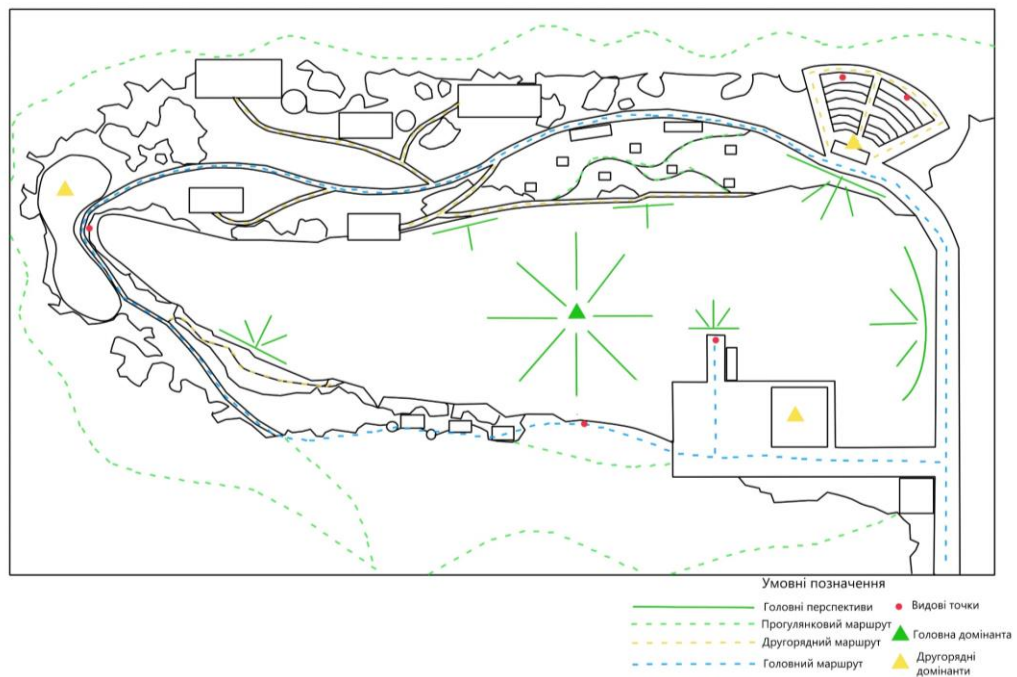


Рис. 3.9. Схема планувальної та об'ємно-просторової організації території (розроблено автором)

Водойма, а саме ставок, виконує роль головної композиційної домінанти та природного ландшафтного ядра запроєктованої рекреаційної території. Її форма, значні розміри та здатність віддзеркалювати навколишню флору створюють сильний візуальний акцент, який структурує простір і формує композиційно завершений образ території. Ставок розташований у природному пониженні, що

підсилює його роль у формуванні об'ємно-просторової композиції, навколо якої організовано ключові пішохідні маршрути, видові точки, зони активного й пасивного відпочинку. Завдяки взаємодії відкритої водної поверхні з зеленими насадженнями й різноманітним рельєфом створюється гармонійна атмосфера, яка перетворює цю ділянку на цілісний просторовий комплекс.

На відміну від природної водойми, яка відіграє роль головної просторової домінанти, амфітеатр виступає важливою другорядною композиційною домінантою, що формує культурний і соціальний центр парку. Його конструкція візуально врізана в рельєф, що не лише підсилює акустичні властивості, але й дозволяє глядачам зручно розташуватися на напівкруглих рядах зі сходами вгору [25].

Архітектурна форма амфітеатру вирізняється плавними напівкруглими лініями, що огинають центральну сцену. Його планування створює відчуття відкритості до природи, приваблює погляд і водночас не конкурує візуально з водоймою, а м'яко підсилює її домінантну роль. Завдяки цьому запроєктований амфітеатр має забезпечити емоційне ядро простору і досягти зваженого поєднання природи із елементами штучного середовища у межах цілісної композиції території. Даний об'єкт стане місцем зустрічей, культурних подій, зборів та презентацій, що буде сприяти спілкуванню та об'єднанню жителів селища.

Запроєктовані кафе, відпочинкові будинки, зона барбекю з бесідками, дитячий ігровий комплекс, пляжна зона та прокат катамаранів формують вузлові композиції основних зон території. Кожен з елементів виконує свою функцію у просторі, доповнюючи загальну композицію і створюючи інтегровану систему комфортного перебування для різних груп користувачів.

Особливу роль у розкритті пейзажних картин відіграє дорожньо-стежкова мережа, яка простягається вздовж всього периметру лінії водойми в прогулянковій зоні. Для неї характерні вигнуті доріжки з видовими

майданчиками, обладнаними в різних зонах лавами, альтанками та великими гамаками.

Таке просторове рішення дозволить забезпечити різноманітні формати дозвілля для мешканців і гостей селища, зберігаючи при цьому ландшафтну естетику, єдність і природність середовища.

Отже, слід підсумувати, що водойма органічно вписується в структуру рекреаційної території. Вона не потребує масштабного технічного втручання, натомість її природні характеристики взято як основу для формування естетично цінного і екологічно значущого елементу території.

Таким чином, запропоноване об'ємно-просторове рішення території не лише відповідає функціональним потребам жителів селища, а й створює емоційно насичене середовище, сприяє оздоровленню, соціальній взаємодії мешканців та формує оновлений публічний простір селища міського типу Чорнух.

3.4. Композиція насадження території об'єкту

Одним із ключових елементів формування естетичного й екологічного середовища парку є раціонально підібраний асортимент дерев і прибережних рослин, що забезпечує не лише декоративність, а й функціональне розмежування зон, фітотерапевтичну дію, тіньзахист, ароматизацію повітря та створення мікрокліматичних умов [27]. Для озеленення даної рекреаційної території використовуються групові, солітерні посадки та масиви. Переважаючими типами насаджень на даній території є масиви, так як ця територія є напів лісистою. Масивні насадження на рекреаційній території відіграють важливу роль у створення атмосфери, пейзажної композиції і візуального враження від парку [25].

Для озеленення території підібрано 18 основних видів рослин, які адаптовані до кліматичних умов Полтавщини та мають високу декоративну, екологічну і композиційну цінність. До складу озеленення входять представники як листяних порід (*Acer ginnala*, *Crataegus*, *Syringa*, *Spiraea japonica*), так і вічнозелених кущів (*Juniperus communis*), а також вологолюбні прибережні види, що будуть висаджені вздовж берегової лінії (*Typha*, *Nymphaea*).

Поблизу водойми доцільно висадити рослини, які не лише покращать естетичний вигляд території, а й сформуують приємну, затишну атмосферу для відпочинку [29]. У межах прибережної смуги запропоновано висадження гідрофітної рослинності, представниками якої виступають рогіз (*Typha*), ірис болотний (*Iris pseudacorus*), очерет звичайний (*Phragmites australis*) та латаття (*Nymphaea*). Зазначені види не лише сприяють формуванню естетично привабливого ландшафту, а й виконують важливу екосистемну функцію біофільтрації (рис. 3.10).



Рис. 3.10. Композиція насаджень біля водойми (розроблено автором)

По периметру дитячого майданчика висаджено компактні форми декоративних кущів (спіреї, стефанандра), що не перешкоджають оглядовості, але створюють атмосферу безпеки та затишку.

На даній території використовуватиметься штучний газон для створення покриття в зоні дитячих майданчиків. У більшості частинах парку використаний натуральний покрив, який росте сам по собі на даній місцевості, що дозволяє відчувати себе ближче до природи.

Загальна кількість рослин становить близько 700 одиниць, з яких найбільшу площу покриття займають:

- *Acer ginnala* (клен Гіннала) — 1520 м²,
- *Syringa* (бузок) — 1684 м²,
- *Amorpha fruticosa* (аморфа кущова) — 1056 м²,
- *Salix* (верба) — 6702,75 м².

Рослини висаджуються з урахуванням щільності, інсоляції, захисту від вітру, декоративного ефекту протягом року та біологічної сумісності.

Чагарникова рослинність, представлена такими видами, як *Spiraea*, *Amorpha fruticosa* та *Stephanandra*, використовується для створення низькорослих бордюрних груп і кольорових композиційних елементів. У свою чергу, *Crataegus* і *Frangula alnus* відіграють роль сезонно-акцентованих насаджень, формуючи декоративну виразність завдяки рясному плодоношенню в осінній період.

Таким чином, розроблений рослинний асортимент дозволяє створити різноманітний, сезонно змінний, біологічно збалансований зелений каркас парку, який поєднує естетику, екологію та функціональність.

Висновки:

Надані проєктні пропозиції щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території в смт. Чорнухи формує нову модель рекреаційного простору, в якій поєднуються природні компоненти, архітектурно-планувальні

елементи та потреби сучасного суспільства. В основі проєктної концепції - ідея створення гармонійного середовища для взаємодії природи, людини та культурної активності.

Планувальна структура території базується на функціональному зонуванні, яке забезпечує комфортне перебування для всіх груп користувачів. Чітке розділення на вхідну, видовищну, прогулянкову, дитячу, пляжну, обслуговуючу та зону барбекю забезпечує логічну організацію території. Інтеграція елементів інфраструктури, зокрема пунктів прокату велосипедів та катамаранів, сприяє розширенню можливостей активного відпочинку.

Запропоноване об'ємно-просторове рішення території не лише відповідає функціональним потребам жителів селища, а й створює емоційно насичене середовище, сприяє оздоровленню, соціальній взаємодії мешканців та формує оновлений публічний простір селища міського типу Чорнух.

Композиція насаджень поєднує естетику, екологічність та функціональність, передбачає збереження біорізноманіття та розширення асортименту декоративних рослин за рахунок дерев, кущів і багаторічних трав'янистих рослин, переважно місцевих видів та видів адаптованих до умов Полтавщини.

РОЗДІЛ 4

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Елементи благоустрою території

Малі архітектурні форми (МАФ) є невід’ємною складовою сучасного ландшафтного дизайну, які виконують роль як функціональних, так і декоративних елементів у просторі рекреаційних зон. Вони сприяють організації території, підвищенню її зручності та естетичної привабливості, створюючи комфортне середовище для відпочинку [16, 17].

МАФ зазвичай поділяють на утилітарні, які мають практичне призначення, та декоративні, основною метою яких є покращення візуального сприйняття простору. До утилітарних форм належать лави, альтанки, урни, дитячі і спортивні майданчики, які забезпечують відвідувачам необхідні умови для комфортного перебування [7].

Декоративні елементи - це скульптури, кашпо, арки, світильники, які акцентують увагу та надають території унікальності [13].

Лави виступають основним місцем для відпочинку та спілкування відвідувачів [1, 12, 21]. Будуть розміщені на оптимальній відстані одна від одної, що забезпечить комфортне користування та приватність. Для забезпечення зручності вони виготовлені з міцного металевого каркаса, а місця для сидіння і спинки обшиті дерев’яними дошками. Колір конструкцій обраний таким чином, щоб гармонійно поєднуватись із навколишнім ландшафтом та підтримувати загальну стилістику території (рис. 4.1).



Рис. 4.1. Лави для відпочинку (розроблено автором)

Уздовж набережної передбачено встановлення лав, які будуть зручними місцями для відпочинку мешканців і гостей території. Їх розташування орієнтоване на найпривабливіші видові точки та поблизу води (рис.4.2).



Рис. 4.2. Лави вздовж пішохідної набережної (розроблено автором)

Альтанки створюють затишні куточки для релаксації і є ідеальними місцями для відпочинку як індивідуального, так і групового. Вони виконані з дерева, що робить їх природним продовженням зелених зон, і забезпечує гармонійне поєднання з природним середовищем (рис. 4.3).



Рис. 4.3. Альтанки (розроблено автором)

Для підтримання чистоти на території розташовані урни, виготовлені з міцних матеріалів і відповідно до загального дизайну. Урни розміщені у зручних місцях: біля лав, дитячих майданчиків та альтанок, що сприяє підтримці санітарно-гігієнічного стану.

Дитячий майданчик обладнаний різноманітним ігровим інвентарем, який відповідає віковим групам дітей. Він сприятиме розвитку рухових навичок, креативності та соціалізації, а також утворить безпечне і яскраве середовище для активного дозвілля наймолодших відвідувачів [17]. Розміщення планується у безпечній зоні, забезпеченій природним або штучним затіненням (рис. 4.4).



Рис. 4.4. Дитячий майданчик (розроблено автором)

Особливою привабливістю території є зона з гамаками, розташована на газоні. Цей елемент благоустрою створює атмосферу спокою і релаксації, дозволяючи відвідувачам насолоджуватися відпочинком у природному оточенні [28]. Гамаки виготовлені з надійного дерев'яного каркаса і міцних мотузок, що гарантує безпеку та довговічність (рис. 4.5).



Рис. 4.5. Приклад гамаків [22, 23]

Загалом всі елементи благоустрою виконані в єдиному стилі, що забезпечує гармонійний вигляд території та відповідає її функціональним вимогам.

Будинки для відпочинку та бесідки з мангалами є важливими елементами благоустрою рекреаційної території, які забезпечують комфортні умови для відпочинку відвідувачів. Усі ці споруди оздоблені натуральним деревом, що дозволяє їм органічно вписуватися в природне середовище і створювати затишну, природну атмосферу.

Будинки для відпочинку призначені для захисту від негоди і тривалого відпочинку, як індивідуального, так і групового. Вони мають функціональну конструкцію, що гармонійно доповнює загальний ландшафтний дизайн (рис.4.6).



Рис. 4.6. Будинки для аренди (розроблено автором)

Зарахунок запроєктованих терас, на других поверхах будинків відкриваються гарні панорамні види на всю рекреаційну територію, що додають

естетичної цінності об'єкту. Вони створюють ефект «відкритості» і водночас забезпечують візуальний контакт з елементами благоустрою. У вечірній час види набувають особливої привабливості завдяки м'якому освітленню території, що підсилює атмосферу затишку та безпеки (рис. 4.7).



Рис. 4.7. Вигляд з тераси будинку (розроблено автором)

Бесідки з мангалами виглядають як напіввідкриті дерев'яні конструкції з дахом, що захищають від сонця і дощу. Використання дерева як основного матеріалу підкреслює природність та естетичність цього елемента благоустрою (рис. 4.8).



Рис. 4.8. Бесідки з мангалами (розроблено автором)

МАФи - це не лише зручність, а й важливий інструмент формування довершеного сучасного рекреаційного простору.

4.2. Освітлення території

Естетика, функціональність і безпека рекреаційних територій значною мірою залежать від грамотного облаштування освітлення. Освітлення в рекреаційних зонах має не лише практичне значення, забезпечуючи видимість у темний час доби, але й виконує декоративну, емоційну та орієнтаційну функції [1].

Правильний вибір типів світильників, потужності та спрямованості світлового потоку дозволяє підкреслити архітектурні та ландшафтні особливості території, створити комфортну атмосферу, полегшити навігацію по території та навіть знизити рівень злочинності (рис 4.9). Водночас освітлення має бути спроектоване таким чином, щоб не порушувати природний баланс, особливо у зонах з густою рослинністю або поблизу місць проживання дикої фауни [1, 14].



Рис. 4.9. Освітлення прогулянкової зони (розроблено автором)

Освітлення прибудинкової території відіграє надзвичайно важливу роль як для безпеки, так і для комфорту мешканців (рис 4.10).



Рис. 4.10. Освітлення будинків (розроблено автором)

Для освітлення території було обрано три види освітлення: Ліхтарний стовп Norlys 5126B Asker, Вуличний LED світильник-стовпчик 79301-8.3, Фасадний світильник 9603-2 ВК (на 2 лінзи).

Ліхтарний стовп Norlys 5126B Asker, що використовується для основного освітлення головних алей парку та пішохідних маршрутів, оснащений вбудованим LED-модулем потужністю 18 Вт, який забезпечує світловий потік 1100 люменів із нейтральною білою температурою світла 4000К. Корпус виготовлено з міцного металу, пофарбованого в матовий чорний колір. Розміри виробу становлять $216 \times 39 \times 24$ см. Світильник відповідає стандарту захисту IP65, що забезпечує його надійну роботу в умовах вологи, дощових опадів і запиленого середовища [15]. Працює від стандартної мережі 220 В і сумісний із

зовнішніми димерами, що дозволяє регулювати яскравість світла залежно від потреб. Можливість підключення до систем автоматизованого керування освітленням робить його ідеальним вибором для енергоефективних міських проєктів (рис. 4.11).



Рис. 4.11. Ліхтарний стовп Norlys 5126B Asker [15]

Світильники типу Norlys 5126B Asker призначені для основного освітлення ключових маршрутів території. Вони будуть встановлені вздовж головної прогулянкової алеї, що поєднує вхідну зону з видовищним простором і амфітеатром. Завдяки великій висоті та потужному світловому потоку, ці ліхтарі формують рівномірне освітлення основних шляхів, не створюючи дискомфорту для очей. Їхній лаконічний вигляд гармонійно вписується у сучасне ландшафтне середовище [15].

Вуличний LED світильник-стовпчик 79301-8.3 призначений для підсвічування другорядних доріжок, входів до будиночків та рекреаційних зон. Розміри складають $85 \times 15 \times 15$ см. Корпус виконаний із чорного металу, плафон із прозорого пластику. Джерело світла одна лампа GU10 до 35 Вт, що забезпечує

достатню освітленість при енергоощадному споживанні. Ступінь захисту IP54 гарантує стійкість до погодних умов (рис. 4.12).



Рис. 4.12. Ліхтарний стовп Norlys 5126B Asker [15]

Стовпчики використовуються в локальних і затишних зонах: біля відпочинкових будиночків, альтанок, на стежках між функціональними ділянками, у зоні релаксації та поряд із пляжною територією. Їхня низька висота і м'яке світло створюють приємну атмосферу для вечірнього відпочинку, акцентуючи простір без зайвої яскравості.

Фасадний світильник 9603-2 ВК (на 2 лінзи) застосовується для декоративного підсвічування фасадів будівель, малих архітектурних форм та пішохідних зон. Світильник обладнаний двома LED-модулями із загальною потужністю 2 Вт, що забезпечують тепле спрямоване світло з температурою 3000К. Корпус виготовлений із металу чорного кольору, а оптичні елементи — зі скла, що підвищує довговічність конструкції. Ступінь захисту IP54 гарантує надійну роботу пристрою за різних погодних умов (рис. 4.13).



Рис. 4.13. Фасадний світильник на дві лінзи 3000К 9603-2 ВК [33]

Фасадні світильники 9603-2 ВК з орієнтацією світла вгору та вниз будуть встановлені на вертикальних поверхнях будівель: сервісних спорудах, кафе, прокатних пунктах, а також гостьових міні-будинках. Вони підкреслюють архітектурні форми, додають пластики фасадам у темну пору доби й одночасно виконують функцію технічного освітлення.

Таким чином, кожен тип освітлювального елемента виконує чітко окреслену роль від організації навігаційного світла до створення декоративних ефектів, забезпечуючи комплексне сприйняття території як у денному, так і в нічному режимі.

4.3. Облаштування дорожньо-стежкової мережі

Одним із ключових аспектів формування просторово-функціональної структури рекреаційної території є організація продуманої дорожньо-стежкової мережі. Вона не лише забезпечує комфортне пересування відвідувачів, але й

об'єднує між собою функціональні зони, підсилюючи композиційну логіку простору [24].

Ширина основної алеї становить 5 метрів - це дозволяє забезпечити безпечний рух пішоходів, велосипедистів й відвідувачів з обмеженою мобільністю. Додаткові стежки матимуть ширину 2,5 метра, що оптимально відповідає функціям прогулянкових маршрутів та забезпечує зручність пересування.

Ширина велодоріжок складатиме 2 метри, що забезпечить безпечне двостороннє пересування. Покриття передбачається стійким до навантажень і атмосферних впливів, з гладкою неслизькою поверхнею.

Для мощення різних ділянок передбачено використання двох типів покриттів - тверде з тротуарної плитки та м'яке з гумових матеріалів, залежно від призначення конкретної зони (рис. 4.14).



Рис. 4.14. Розріз різних типів покриттів (розроблено автором)

Тротуарна плитка застосовується на головних прогулянкових алеях, вхідній зоні, біля амфітеатру, а також на майданчиках загального користування. Вона відзначається високою зносостійкістю та надає простору завершеного вигляду.

Типова будова покриття включає кілька шарів. Спочатку проводиться підготовка ґрунтової основи, далі насипається щебенекий шар (10-15 см.), який виконує дренажну функцію. Наступний шар піщано-цементна суміш для вирівнювання (2-5 см.). Безпосередньо на нього укладається плитка, після чого шви засипають піском (рис. 4.15). Фінальне ущільнення виконується за допомогою віброплити.



Рис. 4.15. Тротуарна плитка Лаустон 30 еверест [32]

У місцях, де планується активне дозвілля дітей і молоді, передбачено гумове покриття з підвищеним рівнем безпеки. Такі матеріали добре поглинають удар при падіннях, не слизькі навіть після дощу, мають тривалий термін експлуатації.

Покриття поділяється на два типи: модульне (плити) та наливне (рідка гума, яка твердіє на місці). В обох випадках необхідна підготовка основи, зокрема зняття шару ґрунту, утрамбування, влаштування щебеневого шару, вирівнювання піщано-цементною сумішшю.

Модульні плити фіксуються поліуретановим клеєм на рівній основі. Наливне покриття створюється шляхом змішування гумової крихти з поліуретановим компонентом та нанесенням суміші шпателем. Через добу поверхня готова до експлуатації [1].

Серед переваг – безпечність, довговічність, легкий догляд, водостійкість, широкий вибір кольорів. Таке покриття підходить для дитячих майданчиків, та зон активного відпочинку.

Висновки:

У межах запроєктованої рекреаційної території особливу увагу приділено розміщенню архітектурних елементів, таких як: будинки, лави, альтанки, гамаки та дитячого майданчику.

Система освітлення сформована таким чином, щоб поєднувати функціональність з декоративністю. Вздовж основних маршрутів і в зоні входу встановлюватимуться класичні високі паркові ліхтарі, що забезпечать рівномірне освітлення. Стовпчикові світильники інтегруються в структуру відокремлених та атмосферних ділянок, зокрема біля будинків для відпочинку, альтанок, між основними маршрутами та в рекреаційно-тихих зонах. Фасадні світильники будуть встановлені на вертикальних поверхнях архітектурних споруд: прокатного павільйону, сервісних блоків, кафе та гостьових будинків. Завдяки цьому простір парку зберігає свою виразність і функціональність у будь-який час доби.

Для покриття території застосовуватиметься поєднання різних матеріалів відповідно до функціонального навантаження. На пішохідних маршрутах використовуватиметься тротуарна плитка, що забезпечить стійкість до зношування та погодних впливів. У зонах дитячого та активного відпочинку застосовується м'яке ударопоглинальне гумове покриття, яке гарантує безпечність пересування, особливо для дітей.

ВИСНОВКИ

Бакалаврська кваліфікаційна робота присвячена розробці проектних пропозицій щодо ландшафтно-планувальної організації рекреаційної території в межах смт. Чорнухи Лубенського району Полтавської області. У процесі дослідження проаналізовано природні, соціальні та функціональні особливості території, здійснено передпроектний аналіз ділянки площею 5 га, визначено її екологічний і містобудівний потенціал.

1. Встановлено, що природно-кліматичні умови території (помірно континентальний клімат, родючі ґрунти, наявність водойми, рельєфні перепади) є сприятливими для формування комфортного та багатофункціонального рекреаційного середовища. Центральною просторовою домінантою об'єкта виступає ставок площею близько 2 га, який відіграє ключову мікрокліматичну, композиційну й естетичну роль.

2. Розроблена концепція парку базується на поєднанні природного ландшафту та функціонального зонування. Проектом передбачено створення цілісного рекреаційного простору з чітким розподілом на зони: вхідну, видовищну, прогулянкову, дитячу, пляжну, відпочинкову, обслуговуючу та зону барбекю. Просторове рішення відповідає сучасним вимогам до функціональності та комфорту: доступність, безпечність, екологічність, інклюзивність, емоційна виразність.

3. Особливу увагу приділено об'ємно-просторовій композиції парку. Ставок, що розміщений у пониженні, є головною природною ландшафтною віссю, навколо якої формуються головні функціональні осі. Додатковими композиційними центрами виступають амфітеатр та пляжна зона. Інтеграція природного рельєфу у проектне рішення дозволила створити багаторівневу модель простору, що забезпечує видові точки, мікрокліматичні комфортні умови

й природну ізоляцію окремих зон.

4. Запропонований рослинний асортимент включає дерева, кущі і багаторічні трав'янисті рослини, переважно місцевих та адаптованих до умов Полтавщини. Особливу роль відіграє прибережна гідрофітна рослинність (рогіз, латаття, ірис болотний, очерет), що забезпечує біофільтрацію, водоочищення та посилення естетичної привабливості. Композиційна структура насаджень дозволяє сформувати візуально завершений, сезонно змінний і екологічно збалансований зелений каркас території.

5. Елементи благоустрою (лави, альтанки, дитячі майданчики, будиночки для відпочинку, гамаки, МАФ, барбекю-зони) спроектовані з урахуванням ергономіки, безпеки та гармонії з навколишнім середовищем. Використання натуральних матеріалів у їх оформленні сприяє екологічній і стилістичній єдності простору. Система освітлення забезпечує функціональність і декоративність території в темну пору доби. Запроектовані типи світильників (ліхтарі, стовпчики, фасадні елементи) враховують специфіку різних зон та створюють необхідну атмосферу без порушення природного балансу. Дорожньо-стежкова мережа реалізує принципи безпечної навігації, функціонального розподілу потоків, забезпечення доступності та логічної пов'язаності між зонами. Різні типи покриття (тверде, гумове, трав'янисте) використовуються відповідно до призначення з урахуванням експлуатаційних і безпекових вимог.

Запропонований проєкт забезпечує реалізацію сучасного бачення публічного простору як платформи для взаємодії людини з природою, соціалізації та відпочинку. Територія зберігає природну унікальність і водночас відповідає потребам громади в комфортному, естетично привабливому й багатофункціональному середовищі. Розроблені проєктні рішення можуть бути основою для практичної реалізації та подальшого розвитку зеленої інфраструктури селища Чорнухи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеенко М. В. Курс лекцій з дисципліни Ландшафтна архітектура. Іллінці, 2016. 62 с.
2. Будівництво причалів і пірсів: веб-сайт. URL: <https://surli.li/suqadb> (дата звернення 09.05.2025)
3. Види освітлення, які використовуються для ландшафтного озеленення: веб-сайт. URL: <https://surli.li/irbsej> (дата звернення 07.05.2024)
4. Види ландшафтного освітлення: веб-сайт. URL: <https://surli.li/gtwyqa> (дата звернення 08.05.2025)
5. Вікіпедія Чорнухи: веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0> (дата звернення 06.05.2025)
6. Вуличний LED світильник-стовпчик 79301-8.3: веб-сайт. URL: <https://surli.cc/nzpeji> (дата звернення 26.05.2025)
7. Данилко Н.Я. Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації у зоні впливу м. Львова: дис. канд. арх. Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2018. 278 с.
8. Історична довідка смт. Чорнухи: веб-сайт. URL: <https://ukrgenealogy.com.ua/viewtopic.php?t=9641> (дата звернення 27.05.2025)
9. Карта: веб-сайт. URL: <https://cad-atlas.com/> (дата звернення 22.09.2023)
10. Клімат та погода Полтавщини: веб-сайт. URL: <https://surli.cc/zupsli> (дата звернення 03.05.2024)
11. Ключко Н.І. Водні об'єкти у міському середовищі: екологічні та естетичні аспекти. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2020. № 58. С. 103–109.
12. Кушнір А. І., Суханова О. А. Методичні рекомендації до виконання

курсowego проекту з дисципліни «Садово-паркове будівництво» К. : НУБіП, 2010. 56 с.

13. Кушнір А. І., Суханова О. А. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Садово-паркове будівництво» К. : НУБіП, 2009. 78 с.

14. Кушнір А. І., Суханова О.А. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Садово-паркове будівництво» 4-е вид. переробл. та доп. Київ: НУБіП, 2019. 84 с.

15. Ліхтарний стовп Norlys 5126B Asker: веб-сайт. URL: <https://elekomp.com.ua/fonarnyj-stolb-norlys-asker-pole-5126b> (дата звернення 26.05.2025)

16. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні: веб-сайт. URL: <https://surl.li/auwccc> (дата звернення 18.04.2025)

17. Малі архітектурні форми в облаштуванні центральної частини парку В.Максимової: веб-сайт. URL: <https://surl.li/thpbgj> (дата звернення 28.04.2025)

18. Мотузковий парк: веб-сайт. URL: <https://pin.it/4VOoNmM3r> (дата звернення 25.05.2025)

19. Озеленення міст: чому важливо жити не в кам'яних джунглях: веб-сайт. URL: <https://surl.lu/cgmuzi> (дата звернення 26.04.2025)

20. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа: навч. посіб., К.: Арістей, 2007. 480 с.

21. Попович С. Ю. Становлення та сучасний стан мережі природно-заповідного фонду степової зони України. Заповідна справа в Україні. 2012. Т. 18, вип. 1-2.- С. 4-11.

22. Приклад гамаків: веб-сайт. URL: <https://fazenda-caluje.allriodejaneirohotels.com> (дата звернення 15.05.2024)

23. Приклад гамаків: веб-сайт. URL: <https://images.app.goo.gl/GbxfvHaQj4MArAkG9> (дата звернення 16.05.2024)

24. Прокопчук В.М. Довідник сучасного ландшафтного дизайнера / В.М. Прокопчук та ін. Вінниця: ВНАУ, 2016. 179 с.
25. Прокопчук В.М., Мазур В.А. Декоративне садівництво і квітникарство: навч. посібник. Вінниця, 2011. 89 с.
26. Пушкар В.В., Кузнецов С.І. Деревя та кущі України. Порайонний асортимент. Київ: Держбуд України, 2000. 188 с.
27. Рубцов Л.И. Деревья и кустарники в ландшафтной архитектуре. К.: Наукова думка, 1977. 301 с.
28. Садово-паркове будівництво: метод. вказівки / укл. Т.І. Мельник. Суми: СНАУ, 2010. 86 с.
29. Сидоренко І.О. Методичні рекомендації до вивчення з дисципліни «Дизайн середовища» для студентів ОС «Бакалавр». Київ: Наукова столиця, 2021. 90 с.
30. Сидоренко І.О. Методичні рекомендації до вивчення з дисципліни «Основи композиції» для студентів спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Київ: Наукова столиця, 2021. 36 с.
31. Супутниковий знімок території: веб-сайт. URL: https://maps.app.goo.gl/2aoJjsjmGGBWMiKM9?g_st=it (дата звернення 10.05.2025)
32. Тротуарна плитка Лаустон 30 еверест: веб-сайт. URL: <https://akbr.kyiv.ua/ua/p1973737262-trotuarnaya-plitka> (дата звернення 29.05.2025)
33. Фасадний світильник на дві лінзи 3000К 9603-2 ВК: веб-сайт. URL: <https://linef.com.ua/dvostoronnij-fasadnij-svitilnik-na-2-linzi> (дата звернення 26.05.2025)

ДОДАТКИ

Додаток А

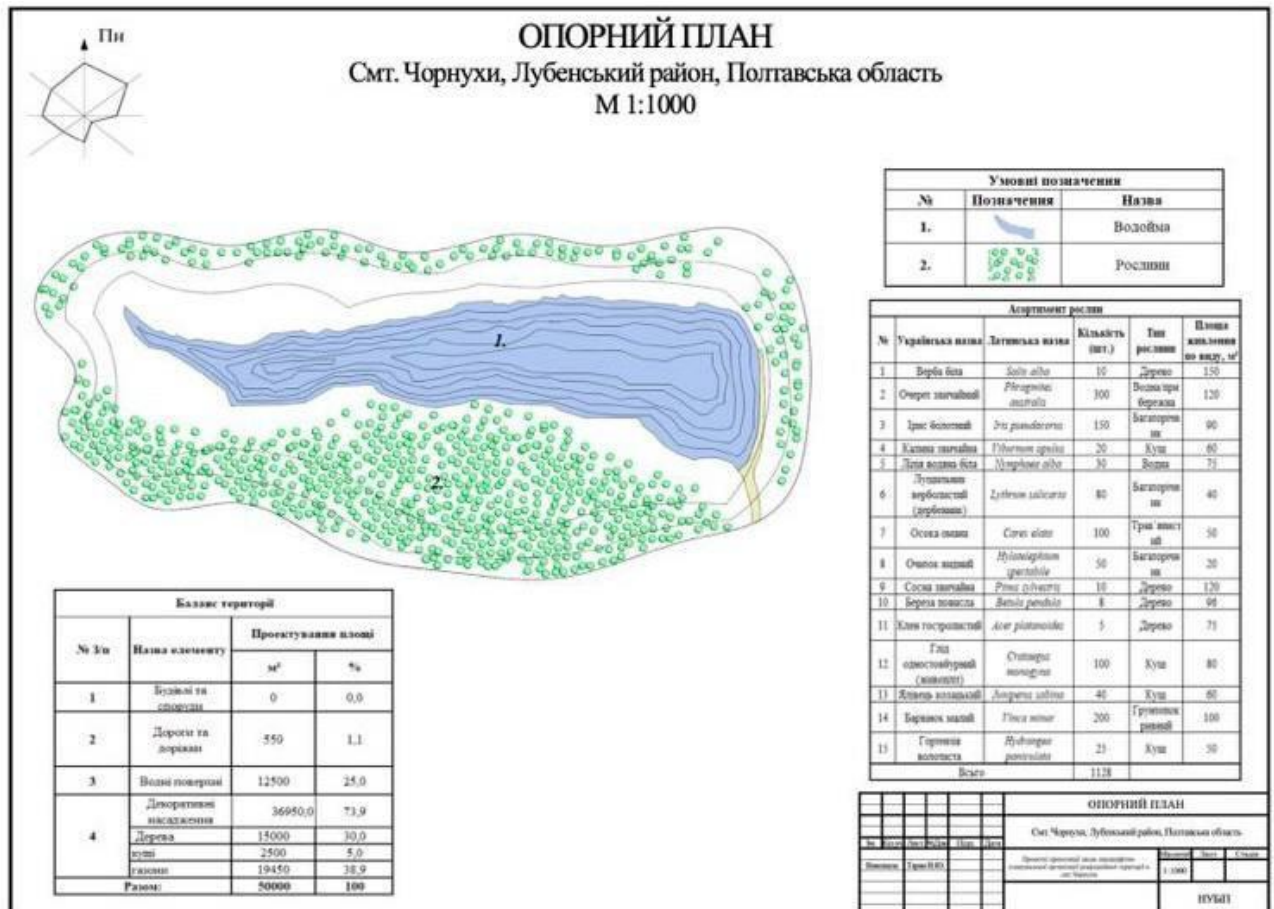
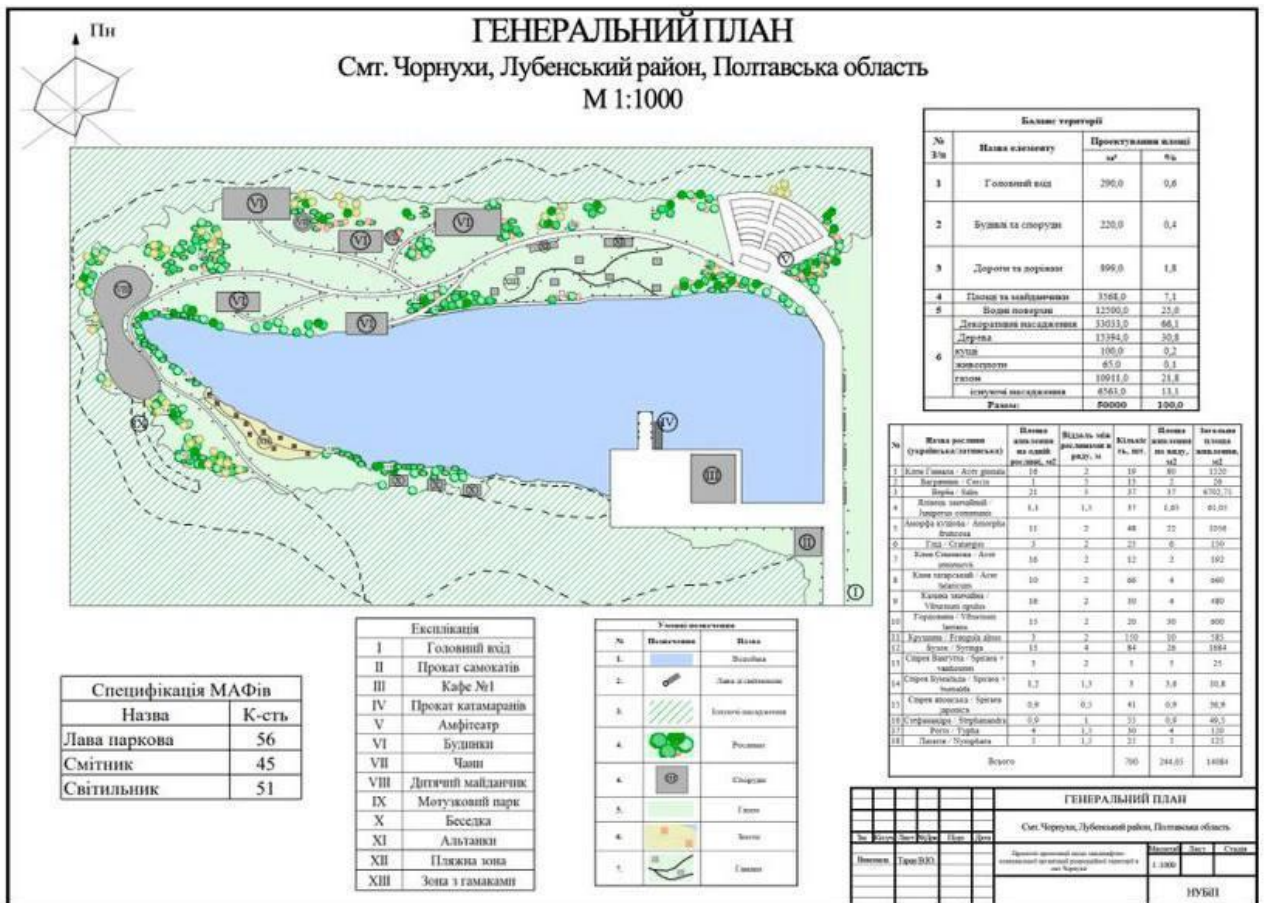


Рис. А.1. Опорний план території (розроблено автором)



№	Вид рослин (тарифна класифікація)	Площа насаджень на один екземпляр, кв. м	Кількість рослин на площі, шт.	Відстань між рослинами, м	Площа насаджень на площі, кв. м	Загальна площа насаджень, кв. м
1	Клен Гіннала - Амур дрібно	18	2	10	36	12500
2	Береза - Сітка	1	3	13	36	50
3	Береза - Амур	21	3	27	187	6702,71
4	Алипа - лінійний	0,8	1,8	11	6,48	10,01
5	Амфітеатр	11	2	48	72	1098
6	Гірчак - Сітка	3	2	21	6	150
7	Клен Сімейний - Амур дрібно	18	2	12	36	192
8	Клен татарський - Амур дрібно	10	2	66	4	400
9	Клен татарський - Амур дрібно	18	2	30	4	492
10	Гірчак - Сітка	13	2	20	30	900
11	Клен - Гіннала - Амур дрібно	18	2	100	36	72
12	Клен - Гіннала - Амур дрібно	18	4	84	36	1884
13	Сирень - Амур дрібно - Амур дрібно	1	2	1	7	25
14	Сирень - Амур дрібно - Амур дрібно	0,2	1,2	3	3,6	10,8
15	Сирень - Амур дрібно - Амур дрібно	0,8	0,3	41	0,9	38,8
16	Сирень - Амур дрібно - Амур дрібно	0,5	1	23	0,9	40,3
17	Клен - Гіннала	4	1,2	30	4	120
18	Лаванда - Чорнока	1	1,2	27	2	123
19	Всього			790	244,05	14084

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН					
Смт. Чорнухи, Лубенський район, Полтавська область					
№	Вид	Площа	Відстань	Висота	Середня
1	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
2	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
3	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
4	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
5	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
6	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
7	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
8	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
9	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
10	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
11	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
12	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
13	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
14	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
15	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
16	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
17	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
18	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
19	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
20	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
21	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
22	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
23	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
24	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
25	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
26	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
27	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
28	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
29	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
30	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
31	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
32	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
33	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
34	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
35	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
36	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
37	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
38	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
39	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
40	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
41	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
42	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
43	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
44	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
45	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
46	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
47	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
48	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
49	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
50	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
51	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
52	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
53	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
54	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
55	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
56	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
57	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
58	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
59	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
60	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
61	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
62	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
63	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
64	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
65	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
66	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
67	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
68	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
69	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
70	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
71	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
72	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
73	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
74	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
75	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
76	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
77	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
78	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
79	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
80	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
81	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
82	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
83	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
84	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
85	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
86	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
87	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
88	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
89	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
90	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
91	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
92	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
93	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
94	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
95	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
96	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
97	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
98	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
99	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000
100	Висота	1,000	1,000	1,000	1,000

Рис. Б.1. Генеральний план території (розроблено автором)

Таблиця Б.1

Аналіз перспектив і модуляції видів пейзажних картин рекреаційної території

Функціональне призначення території	Тип видового розкриття	Спосіб обробки виду	Тип пейзажу по сприйняттю	Розмірні характеристики пейзажної картини	Загальні характеристики виду та об'єкту огляду
Вхідна зона	Перспектива	Збережений	Панорамний краєвид	Великі картини	Спонукає до руху, вабить удалину і тягне з одного місця на інше, викликаючи бажання охопити його цілком або розглянути якусь частину з нової цікавої позиції.
Прогулянкова зона	Перспектива	Збережений	Панорамний краєвид	Великі картини	Спонукає до руху, прогулянки, відпочинку, релаксу, насолоди. Вид слід зберегти і подати, тонко і безумовно з очікуванням невідомого, з точним розрахунком часу впливу.

Видовищна зона	Видова точка	Акцентований	Двохсюжетний складний	Великі картини	Вид з метою закликати людей до дії або просто активізувати, зацікавити їх. Для цієї цілі вид сам по собі повинен бути піднесеним, великим, величним, або ж він взагалі повинен бути відсутнім.
Зона обслуговування	Видова точка	Акцентований	Двохсюжетний складний	Великі картини	Простота, релакс, натяк на перепочинок задоволення очікувань, потреб або бажань, єдність при різноманітті, гармонійні співвідношення.